

AkersDølen

MEDLEMSBLAD

NR 2 – 2006

GRORUDDALEN | HISTORIELAG

April 2006

GRORUDDALEN | HISTORIELAG

Stiftet

1981

25 år!

Familiedager på Bånkall gård 17. og 18. juni 2006.

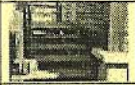
Se artikkel på side 4

Alle kjenner Ole Brumm,
men hvem er garver Ytteborg, eller er
det Ytterborg? Side 5

Den spennende romanen om
Husmandsjenten fra Lilloesæteren
fortsetter på side 7

**Artikkelen "Litt fra historien om vårt nærmiljø." avsluttes i dette
nummer av AkersDølen. Side 9**

Hva skjer? Se side 3

Fra stabburstrappen

Etter en uvanlig langdryg, kald og snørik mars måned begynner vinteren å slippe taket nå når vi er over i april. Flere av hestene på gården har fortsatt dekken på seg når de blir leid ut om morgenen, men når sola får tak og gir god varme kan plagget fjernes. En hane, som antakelig er noe døgnforvirret, har satt i gang med sine *kykkeliky* både sent og tidlig, riktignok innendørs foreløpig. Det er nok lyset som gjør at den fornemmer en vår i anmarsj. Det drypper fra takene og de store snøhaugene svinner inn litt etter litt. Enkelte dager byr naturen på noen tilbakeslag i form av snø- og sluddbyger, men slik er april; uberegnelig men lys tross alt. Det er avgjort stigning i programmet. En ny vår og sommer er på vei!

Det er tilfredsstillende å ha tilhold på Nordtvet gård når våren springer ut. Man har en fornemmelse av å befinne seg midt inne i prosessen. Fargene, luktene, lydene. Alt er så sterkt og nært her på gården. Slik sett har Nordtvet gård hatt en heldigere utvikling enn mange av de andre akergårdene som er tilbake i Groruddalen. På Nordtvet brukes husene og anlegget i en positiv sammenheng til åpenbar glede for store deler av befolkningen.

Groruddalen historielag har snart eksistert i 25 år. 2006 er jubileumsåret, og vi har tenkt å markere det gjennom et samarbeid med andre foreninger og lag. Samarbeidet går ut på å arrangere Familiedagene 2006 på Bånkall gård en uke før midtsommer. Håpet er at Bånkall gård skal få en plass i folks bevissthet på samme måte som Nordtvet gård har hatt det i flere år.

Det er, slik vi ser det, særlig viktig at de gamle restene av akergårdene som fortsatt finnes, blir tatt i bruk på en positiv måte.

Når det gjelder Bånkall har vi en drøm om at den gården en gang kan bli det lokalhistoriske aktivitetssenteret som det for åtte år siden ble planlagt å omskape gården til.

Hvis vi gjennom Familiedagene kan bidra til at Bånkall gård får en positiv utvikling, kan vi kanskje også bruke krefter på andre av akergårdene etter hvert.

Jeg ønsker alle en fin sommer!

Ses vi på Bånkall i juni?

April 2006,

Bjørn H. Syversen - leder

Hva skjer?

Dato/tid	Møteplass	Aktivitet
Søndag 14. mai 2006, kl. 1230	Øvre Fossum gård	Vandring i Pilegrimsveien til toppen av Gjelleråsen. Guide: Bjørn H. Syversen
Onsdag 31. mai 2006, kl. 1900.	Grønlihytta.	Grønlihytta. Tor Grinde og Harald Olsen kåserer om hytta, speiderbeve- gelsen og tidligere tiders liv og virke i denne delen av Østmarka.
Tirsdag 6. juni 2006, kl. 1800	Parkeringsplassen ved Øvre Isdam	Skogstur i regi av Naturvernforbundet i Oslo og Akershus. Guide: Håvard Pedersen
Lørdag 17. og søndag 18. juni 2006, begge dager fra kl. 1100.	Bånkall Gård	Familiedager med rikholdig program for liten og stor. Følg med i Akers Avis Goruddalen!
Torsdag 31. august, kl. 1800	Risløkka T-banestasjon	Vandring i Økernområdet, gjennom gamle STK. Turen slutter med kafferast på Løren skole. Guider: Anne Fikkan og Bjørn H. Syversen.
Søndag 10. september 2006, kl. 1200	Grorud jernbanestasjon	Kulturminnedagen 2006 Lokalhistorisk vandring i sam- band med Kulturminnedagen. Guider: Guri E. Bramness og Anne Finhammer.

Det tas forbehold om endringer i programmet!

Velkommen til våre arrangementer!

Lokalhistorie er spennende!

Groruddalen historielag er 25 år og markerer jubiléet med storslagne familiedager på Bånkall gård 17. og 18. juni 2006.

En prosjektgruppe bestående av representanter fra LIONS-klubbene i Groruddalen, Groruddalen historielag, Foreningen Kunnskap og Kultur i Groruddalen, Akers Avis Groruddalen, Bånkall gårds venner, Groruddalen Arbeiderkor og Grorud Ungdomskorps, med bistand fra bydelene Grorud og Stovner, har satt seg som mål å bringe Bånkall gård bedre fram i lyset. Gjennom å invitere befolkningen til Familiedager på Bånkall gård håper vi å få plassert gården og den øverste delen av Groruddalen på en bedre måte i folks bevissthet.

Familiedagene 2006 skal være åpne for alle, og vi regner med at om lag 5000 besøkende vil finne veien til Bånkall gård denne helgen i juni.

Bånkall gård er en ressurs i nærmiljøet øverst i Groruddalen. Det er viktig å ta vare på den! Gården, som var kjent allerede i middelalderen, gir bydelene Grorud og Stovner et feste i lokalhistorien. Dette er viktig for innbyggernes identitet og følelse av tilhørighet. Beliggenheten mellom Nittedal og Christiania har opp gjennom historien ført til at Bånkall har vært et naturlig møtested for bønder og handelsmenn. I tillegg til å drive tradisjonelt jordbruk har gården vært både skysstasjon og skjenkestue, og den naturlige forekomsten av Grorudgranitt har også bidratt positivt til økonomien i tidligere tider.

Drabantbyenes svakheter er at de historiske sporene ofte er forsvunnet eller er blitt så fragmentariske at de er vanskelige å tolke og derfor har liten allmenn interesse. På Bånkall finnes fortsatt en rekke historiske spor, og det er viktig å bevare og kanskje forsterke dem gjennom å ta gården i bruk og gjøre den bedre kjent.

Det er lagt opp til et ambisiøst program under Familiedagene. Tanken er at Bånkall gård skal gjenskapes i 1850-drakt og ønske tilreisende; både handelsfolk og andre, hjertelig velkommen til en ekte Grorudhandel og en uforglemmelig opplevelse. Det legges opp til et rikholdig program hvor både gamle og unge vil finne noe som er passende. Skuespiller Sven Nordin vil lese Ibsens Terje Vigen, Trond Granlund stiller med 5-manns orkester, Trine Gotaas fra Maihaugen vil betjene gårdens gamle bakerovn og kanskje lansere en lokal brødvariant. Det blir friluftsgudstjeneste søndag og kåserier om gården og om loffere. En trekkspiller vil vandre omkring og kanskje kommer det en lirekassemann.

For første gang i Groruddalen vil det bli arrangert mesterskap i Kjerringbæring, en finsk spesialgren. Akers Avis Groruddalens pilkastkonkurranse, "Sommer-dart'n", vil i år starte på Bånkall under familiedagene. En rekke andre aktiviteter er under planlegging både for gamle og unge. Følg med i Akers Avis Groruddalen; der vil familiedagene bli bredt presentert.

Alle kjenner Ole Brumm, men garver Ytteborg er det nesten ingen som vet noe om.

Boligene i Haugenstua borettslag har adresser til to veinavn. I området finner vi Ole Brumms vei og Garver Ytteborgs vei. I det første tilfellet er det sikkert få som ikke kjenner figuren bak veinavnet. Ole Brumm er gjort kjent i Norge gjennom Thorbjørn Egners oversettelse av A. A. Milnes fortellinger om den lille teddybjørnen. I nyere tid er det Walt Disney som sørger for at kunnskapene om lekedyrene i Kristoffer Robins gutterom holdes vedlike.

De som lager gateskilt er visst ikke helt enige om
hvordan garverens etternavn skal bokstaveres

Foto: Bjørn H. Syversen

Når det gjelder Garver Ytteborgs vei er det ikke sikkert at kunnskapene om opphavet er utbredt i like stor grad. Jeg skal forsøke å rette på det:

Nils Jensen Ytteborg (1792-1858) var salmakermester, garver, trelasthandler, brennerieier og bryggerieier i Christiania. Han må sies å ha vært en driftig kar som tjente gode penger. Han innhadde mange, både kommunale og andre, offentlige verv og

